

Written by Paulina Sikorska
Tuesday, 14 May 2019 20:47

There are no translations available.

Arch. Michał Borowski w artykule zamieszczonym w GW z 4-5 maja 2019 apeluje o podjęcie przez samorząd warszawski działań, zmierzających do poprawy ładu przestrzennego i jakości krajobrazu architektonicznego w Warszawie; zwłaszcza w jej centrum. Apel ten zasługuje na poparcie, co niniejszym czynię. Ale z drugiej strony trzeba mieć świadomość, że sprawa ta ma wiele implikacji.

Prof. Adam Miłobędzki powiedział przed laty, że aby był ład przestrzenny wcześniej musi zaistnieć ład społeczny. W Polsce ładu społecznego nie było, nie ma i długo nie będzie. Zatem warunki dla tworzenia ładu przestrzennego są niekorzystne. Nie znaczy to jednak, że nie należy podejmować takich prób.

Ustawy regulujące możliwości zabudowywania terenów, mimo deklarowanej troski o ład przestrzenny, nie dają obecnie samorządom skutecznych narzędzi służących realizacji tego celu. Można mieć jednak nadzieję, że przygotowywane nowelizacje ustaw zmienią ten stan rzeczy. Jako środowisko zawodowe mamy prawo tego oczekiwać, zwłaszcza że od wielu lat zgłaszamy propozycje pozytywnych rozwiązań w tym względzie.

Ale także w oparciu o dotychczasowe regulacje prawne można robić więcej i lepiej. I tak np. obowiązująca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi, że w studiach zagospodarowania przestrzennego gmin powinny być wyznaczane obszary przestrzeni publicznej. Na obszarach tych zabudowa może powstawać wyłącznie w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, eliminując tym samym indywidualne decyzje administracyjne o warunkach zabudowy (tzw. wuzetki). Gdyby więc w studium Warszawy uwzględniono by to, zostałby zrealizowany jeden z postulatów arch. Michała Borowskiego, albowiem proces kształtowania zabudowy najważniejszych części Warszawy miałby wówczas obiektywny, trwały i społecznie akceptowalny charakter. Ale nie można też zapominać, że ? jak pokazuje dotychczasowa praktyka - czas sporządzania planu miejscowego w Warszawie może trwać 10 i więcej lat [\[1\]](#) . Dlatego realizacja tego ogólnie słusznego postulatu musi brać pod uwagę konsekwencje związane z zamrożeniem terenów inwestycyjnych w najważniejszych częściach miasta na wiele lat. W tej sytuacji nie ma innego wyjścia, jak rozsądny kompromis.

Mówiąc o podstawach prawnych kształtowania ładu przestrzennego warto przypomnieć, że zmiana Prawa budowlanego z początku lat 90-tych pozbawiła architektów miejskich (gminnych) możliwości oceniania architektonicznej jakości projektów budowlanych. Było to uzasadnione chęcią przeciwdziałania nadużywaniu przez nich tego instrumentu. Trudno z tym polemizować

Written by Paulina Sikorska
Tuesday, 14 May 2019 20:47

pamiętając, jak subiektywną bywa ocena jakości architektury [2] . Alternatywą dla przywrócenia architektom miejskim prawa do decydowania o jakości projektów może być ustawowe dopuszczenie na obszarach przestrzeni publicznych wymogu wyłaniania projektu architektonicznego w trybie konkursu publicznego. Nie gwarantuje to wysokiej jakości architektury, ale znacznie ją uprawdopodobnia.

Wydaje się, że właśnie teraz, gdy samorząd warszawski przystąpił do aktualizacji swej polityki przestrzennej a władze centralne pracują nad nowelizacją ustaw, warto dogłębnie przyjrzeć się przyczynom dotychczasowego stanu nazwanego przez arch. Michała Borowskiego ?niemiastem Warszawa? i proponować jego zmiany.

Niezależnie od nieco innego widzenia sposobów naprawy urbanistyki warszawskiej, pragnę Michałowi Borowskiemu podziękować i wyrazić słowa uznania za podjęcie tematu. Mam nadzieję, że jest to temat istotny nie tylko dla wąskiego grona profesjonalistów.

Arch. Marcin Świetlik

Prezes Oddziału Warszawskiego

Towarzystwa Urbanistów Polskich

[1] [1] Potwierdza to wiele rozpoczętych przed wielu laty i nieskończonych do dziś planów miejscowych najcenniejszych części Warszawy jak. np. rejonu Osi Saskiej (w tym placu marsz. Józefa Piłsudskiego), rejonu Ściany Wschodniej i in.

[2] [2] Potwierdza to n.p. przytoczenie przez M. Borowskiego jako przykładów złej architektury

Written by Paulina Sikorska
Tuesday, 14 May 2019 20:47

dział, które wyszły spod rąk bardzo znanych polskich i zagranicznych architektów